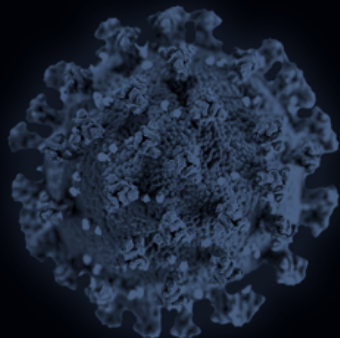
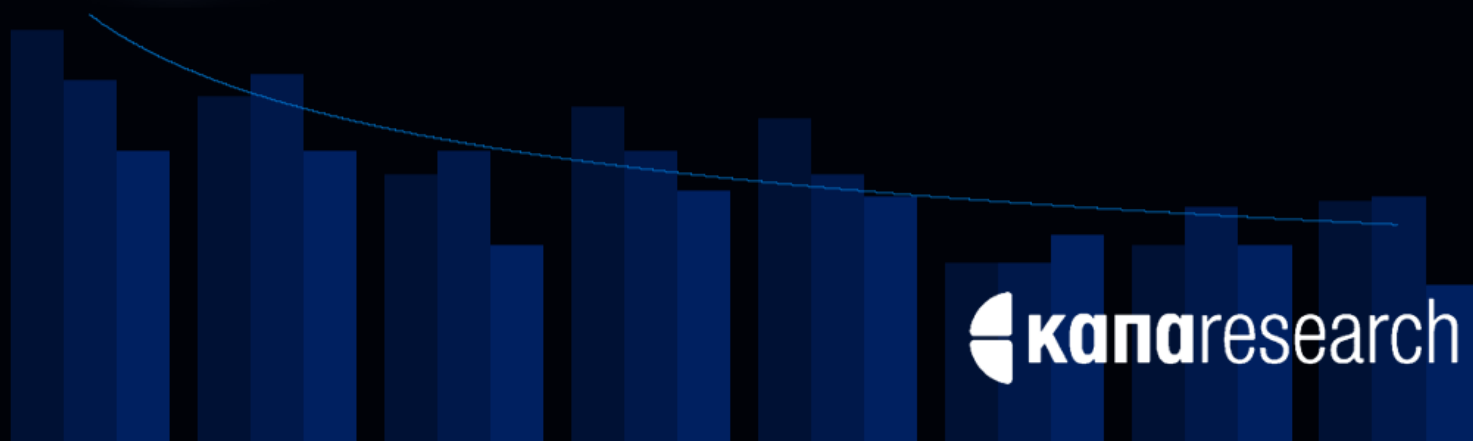

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2020

COVID-19 / Lockdown 2: Οι κρίσιμες τάσεις στην ελληνική κοινωνία

Πανελλαδική έρευνα

Με μια ματιά:

- Η ανησυχία για τον κορωνοϊό ξεπερνά τους φόβους για την οικονομία και αγγίζει τα επίπεδα του Μαρτίου-Απριλίου
- Οι θετικές ειδήσεις από το μέτωπο του εμβολίου ενισχύουν την επιθυμία εμβολιασμού μειώνοντας σημαντικά το ποσοστό των «αρνητών»
- Η κυβέρνηση αντέχει πολιτικά στην πίεση της πανδημίας, τουλάχιστον όσο ο φόβος για την υγεία κυριαρχεί στη σκέψη των ψηφοφόρων

Τα βασικά ευρήματα

1. Μετά τους θερινούς μήνες της χαλαρότητας, το β' κύμα της πανδημίας έρχεται να υπενθυμίσει τον μεγάλο κίνδυνο. **Η ελληνική κοινωνία φοβάται**, η σκέψη όλων γυρίζει γύρω από την υγεία των οικείων προσώπων. Η αβεβαιότητα για τη συνολική πορεία της χώρας, η ανησυχία για την κατάσταση της οικονομίας και τις εξελίξεις στα εθνικά θέματα – που άλλοτε στοιχειοθετούσαν τη δημόσια ατζέντα – αν και εξακολουθούν να θεωρούνται σημαντικά, έρχονται, αυτόματα σχεδόν, σε δεύτερη-τρίτη μοίρα.

2. Η ελληνική κοινωνία **αποδέχεται το δεύτερο lockdown** – 7 στους 10 το θεωρούν επιβεβλημένη κίνηση – **με την ίδια ανησυχία** (76% - με άνοδο 18 μονάδων από τον Σεπτέμβριο) που βίωσε και εκείνο του Μαρτίου-Απριλίου, αλλά **με λιγότερες αντοχές**, πιο έντονο εκνευρισμό και περισσότερο στρες.

3. Το δεύτερο κύμα της πανδημίας – σαφώς πιο «απτό» και θανατηφόρο από το πρώτο – ορίζει εκ νέου τον τρόπο που οι Έλληνες αντιλαμβάνονται την κρίση συνολικά: είναι, πλέον, μια **κρίση πρωτίστως υγειονομική** (52% από 13% τον Απρίλιο) και **λιγότερο μια κρίση**

οικονομική (45% από 84%), ενώ, ταυτόχρονα, η υγειονομική της πλευρά (61% - με αύξηση 8 μονάδων) ξεπερνά κατά πολύ την οικονομική (46% - με πτώση 8 μονάδων) στην ιεράρχηση που κάνουν οι πολίτες στα θέματα που τους ανησυχούν.

4. Η αυξημένη ανησυχία, ωστόσο, έχει και θετικές παρενέργειες: **9 στους 10 δηλώνουν σήμερα ότι τηρούν τα μέτρα πολύ και αρκετά σχολαστικά** (88% - με αύξηση 16 μονάδων από τον Σεπτέμβριο), ενώ αυξάνεται και η εμπιστοσύνη μεταξύ των πολιτών στην τήρηση των μέτρων αυτών (στο 51% με άνοδο 12 μονάδων από τον Σεπτέμβριο).

5. Με αντίστοιχο τρόπο επιδρούν οι θετικές εξελίξεις και στο μέτωπο του εμβολίου κατά του κορωνοϊού: σε σύγκριση με την τελευταία μέτρηση του Σεπτεμβρίου, **μειώνονται σημαντικά κατά 10 μονάδες – στο 25% – οι λεγόμενοι «αρνητές» του εμβολιασμού**, με το 75% των πολιτών να δηλώνει σήμερα πως προτίθεται – έστω και υπό προϋποθέσεις – να κάνει το εμβόλιο όταν αυτό είναι διαθέσιμο.

6. Οι **ευθύνες για το ξέσπασμα του δεύτερου κύματος** βαρύνουν περισσότερο τους χειρισμούς και την προετοιμασία των αρχών (55%) και λιγότερο την ανυπακοή των πολιτών (37%), με επίκεντρο του καταμερισμού της ευθύνης να αποτελούν κατά σειρά: ο συνωστισμός των ΜΜΜ (93%), οι ελλείψεις του συστήματος υγείας (77%) και το άνοιγμα του τουρισμού το καλοκαίρι (72%). Υπό αυτό το πρίσμα, δεν θα πρέπει να υποτιμηθεί το γεγονός ότι η πολυσυζητημένη **«ατομική ευθύνη»** του Μαρτίου-Απριλίου είναι, σήμερα, περισσότερο προϊόν ατομικής, φοβικής συμπεριφοράς παρά κοινωνική, ώριμη πράξη πρόληψης.

7. Στο ίδιο το μέτωπο της **διαχείρισης** της πανδημίας, παρά την ένταση του δεύτερου κύματος και τις ευθύνες που η κοινωνία της επιρρίπτει, **η κυβέρνηση διατηρεί τη θετική αξιολόγηση στα επίπεδα του 48%**, σημειώνοντας στατιστικά μη σημαντική κάμψη 2 ποσοστιαίων μονάδων από τον Σεπτέμβριο. Παράλληλα, οι βασικοί διαχειριστές της κρίσης, Σωτήρης Τσιόδρας και Νίκος Χαρδαλιάς, συγκεντρώνουν υψηλά

– δεδομένης της μεγάλης χρονικής διάρκειας της κρίσης – επίπεδα εμπιστοσύνης (60% και 46% αντίστοιχα). Αναμφίβολα, η κοινωνία συμμορφώνεται με τις υποδείξεις στη διαχείριση της κρίσης, μένει να αποδειχθεί εάν δεσμεύεται κιόλας έναντι της ηγεσίας της χώρας. Επιπρόσθετα, θετικής αποδοχής (44%) χαίρει και η πρόταση του αρχηγού της αξιωματικής αντιπολίτευσης για τον ορισμό υπουργού υγείας κοινής αποδοχής, ενώ καθίσταται σαφές ότι η Ε.Ε., με θετικές αξιολογήσεις μόνο από το 36%, πρέπει να επισπεύσει τις όποιες ενέργειες αφορούν στην αντιμετώπιση της πανδημίας.

8. Όπως και κατά τη διάρκεια της δύσκολης δεκαετίας του 2010, **οι Έλληνες διατηρούν την αισιοδοξία τους**, την πίστη σε μια συλλογική επιτυχία, «θα τα καταφέρουμε παρά τις δυσκολίες».

9. Σε πολιτικό επίπεδο, τα παραπάνω φαίνεται να μην αλλάζουν ουσιαστικά το σκηνικό: παρά το μερικό ξεφούσκωμα από τα υψηλά του Απριλίου, **η Νέα Δημοκρατία αντέχει στην πίεση του δεύτερου κύματος** διατηρώντας ευρύ προβάδισμα της τάξεως των 14 μονάδων στην πρόθεση ψήφου (ΝΔ: 37,4% - ΣΥΡΙΖΑ: 23,4%), ευρύτερο προβάδισμα στην παράσταση νίκης (ΝΔ: 65% - ΣΥΡΙΖΑ: 20%), ενώ η υπεροχή του πρωθυπουργού επιβεβαιώνεται και στον δείκτη καταλληλότερου πρωθυπουργού (Κυριάκος Μητσοτάκης: 43% - Αλέξης Τσίπρας: 25%).

Το πολιτικό μαζιλάρι

Παραμένει αδιευκρίνιστο εάν το δεύτερο και υψηλότερης πίεσης κύμα της πανδημίας προκαλεί τη μερική φθορά της κυβέρνησης ή το γεγονός ότι η ατζέντα απομακρύνεται από τα θέματα της οικονομίας την ευνοεί και της χορηγεί ένα προβάδισμα πρωτοφανούς διάρκειας και εύρους (χωρίς προηγούμενο στα 30 χρόνια που η Κάπα Research διενεργεί έρευνες εκλογικής συμπεριφοράς). Πιθανότατα επενεργούν και τα δύο.

Το βέβαιο είναι ότι η επιτυχής διαχείριση του πρώτου κύματος δημιούργησε αξιοσημείωτο

πολιτικό κεφάλαιο για την κυβέρνηση. **Σήμερα, είναι αυτό το επιπλέον πολιτικό κεφάλαιο που ξοδεύεται στη διαχείριση του δεύτερου κύματος/lockdown,** χωρίς συνέπειες στην κυβερνητική σταθερότητα. Αυτό το πολιτικό «μαξιλάρι» κουμπώνει με το οικονομικό «μαξιλάρι» των 32 δισ. του Ταμείου Ανάκαμψης και προσφέρει στον πρωθυπουργό πολιτική νηνεμία και ευχέρεια κινήσεων στις δύσκολες μέρες που έρχονται.